



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VIII. Tametsi de fide non sit Beatissimam Virginem primo suæ
conceptionis instanti sanctificatam fuisse, à peccatoque originali per
merita Filii sui præservatam; sententia tamen id assens ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tia ro. I. tr. I. c. 4. rectè docet, talem quidem à Deo creati posse hominem, qualis hodie nascitur, id est mortalem, originalique iustitiâ carentem (cujus oppositum Bajus male docuit, quia proposit. 21. censuit, quod humana natura exaltatio in consortium divinâ natura debita fuit integritati primâ conditionis; ac proinde naturalis dicenda est, non supernaturalis. Et proposit. 78. Immortalitas primi hominis non erat gratia beneficium, sed naturalis conditio) sed non talem, qui sine ulla culpa sua, originali, vel actuali, tales pateretur concupiscentiæ motus, quibus non posset resistere: nisi tale ei Deus provideret adjutorium saltem naturalis ordinis, quo posset secundum rationem vivere, partemque inferiorem per superiorem refranare, & sic peccatum vitare. Aliàs Deus in illo statu impossibilia præciperet. Quod asseri nullo modo potest.

85 Colligitur 3°. ex proximè dictis, concupiscentiam hominis miraculosè nati, ex femore viri v. g. esse sine reatu: quia nec provenit ex culpa primi parentis, nec ex culpa propria (ut suppono) nec transcendit limites rationis, nec debite ad Deum subjectionis; nec proinde conjunctam habet aversionem à Deo, sicut concupiscentia hominis in originali peccato nati. Et ideo est sine peccato.

86 Colligitur 4°. prorsus improbandam esse novam opinionem Cardinalis Sfondrati in Nodo prædestinationis dissoluto pag. 48. peccatum originale constitutis in privatione juris ad regnum cæleste: *Adamo infeliciter peccante, tota quoque posteritas, quippe ex patre rebellis nata, omni jure ad cæleste regnum spoliata est, quod peccatum originale vocamus.*

Dispunctor notarum 40. in propositiones ex Nodo illo excerptas, conatur quidem propositionem illam exculare, quasi privatio juris ad cæleste regnum idem sit quod privatio iustitiæ originalis, in qua formale peccati originalis, S. Anselmus, S. Thomas, S. Bonaventura & Doctores communissimè constituunt, & nos supra constituimus. Verùm neque sancti illi Doctores, neque nos, neque Doctores communissimè illud constituunt in privatione iustitiæ originalis, prout dicit privationem gratiæ sanctificantis, vel juris ad cæli regnum, sed prout dicit privationem debite subjectionis ad Deum, ut constat ex dictis n. 12. 14. 16. & 17. Enimverò privatio gratiæ sanctificantis, & juris ad cælum, non habet rationem culpæ propriè dictæ (prout habet peccatum originale, juxta Tridentinum sess. 5.) sed pœnæ dumtaxat, uti Bellarminus advertit l. 5. de amiss. grat. c. 19. Unde Augustinus l. 1. de peccat. merit. c. 30. peccatum originale clarè distinguit à privatione juris ad regnum Dei, *Nunquam explicant (Pelagiani) quâ iustitiâ, nullum peccatum habens imago Dei, separaretur à regno Dei... aut unde imago Dei non intrat in regnum Dei, nisi impedimento prohibente peccati?* l. 6. contra Julian.

c. 10. *Si nihil meruissent mali, nunquam privarentur communionem tanti boni.* Et l. 2. op. imperf. contra eundem n. 103. *Qui estis, qui vos imagines Dei separatis à regno Dei, sine ullius peccati merito?*

Colligitur 5°. non magis probandam alteram ejusdem Cardinalis propositionem, quâ pag. 98. asserit, *illum qui solo originali tenetur, dici non posse Deum deserere.* Peccavit namque in Adam, & verè in Deum peccavit, peccato per quod factus est Dei inimicus, à Deoque averfus. Verè ergo in Adam Deum deseruit.

Alia hæc quæstiones agitari solent. Prima, 88 quid si Adam primò solum commisisset peccatum superbiæ, nec venisset ad esum fructus vetiti? Secunda, quid si Adam non peccante, sola Eva peccasset? Tertia, quid si, nec Adam, nec Eva peccante, aliquis filiorum peccasset, &c. an filii ipsius peccatum originale contraxissent?

Cùm quæstiones istæ parvæ, si ullius, sint utilitatis, ad primam breviter respondeo, quòd adhuc isto casu iustitiâ originalem sibi & nobis amisisset. Rebellasset namque Deo per superbiâ, licet internam dumtaxat. Verisimiliter proinde pars inferior ipsius, in istius rebellionis pœnam, adversus superiorem rebellasset, à Deoque desertus fuisset, qui Deum prius deseruisset.

Nec refert quòd comminatio Dei specialiter 89 annexa fuit comestioni fructus vetiti. Hoc enim ideo factum, ut palpabiliter innotesceret peccatum ipsius, ad quod Adamum ex superbiâ processurus Deus præviderat.

Ad secundam quæstionem sanctus Thomas 90 q. 4. de malo a. 7. ad 4. responderet, filios ex Eva non contracturos originale peccatum, videturque id conformius expressionibus Scripturæ & Patrum. Res tamen incerta est.

Ad tertiam S. Thomas in 2. dist. 33. q. 1. 91 a. 1. ad 3. & q. de malo a. 8. necnon q. 5. a. 4. ad 8. responderet affirmativè. Verùm hoc prorsus etiam incertum est: cum pro neutra parte quidquam convincens proferri queat, nec improbabile sit Adamo non peccante, nec filios peccaturos.

CAPUT VIII.

Tametsi de fide non sit Beatissimam Virginem primo sua conceptionis instanti sanctificatam fuisse, à peccatoque originali per merita Filii sui preservatam; sententia tamen id asserens prorsus est tenenda.

Astertio ista à nobis Carmelitibus toto cor- 92 de est amplectenda, tamquam Deiparæ (cujus speciali titulo Fratres appellamur) & unigeniti Filii ipsius honori consulens, ejusdem Filii merita exaltans, & Ecclesiæ Catholice sensum continens. Meritò proinde semper in Ordine nostro fuit propugnata, ut testis est Velasquez de Maria immaculatè con-

Pars III. De peccato originali, effectibusque ipsius. 631

cepta l. 4. differt. 9. adnot. i. n. 9. Eidemque Ordini nostro congratulatur P. Petrus de Ope-
da in sua Informat. pro immacul. Concept.
fundam. i. quod à duobus millibus, quin-
gentis & amplius annis, traditionis in Carme-
lo de immaculata Dei genitricis Conceptione
testimonium proferre possit. Siquidem Joannes
Hierosolymitanus Patriarcha XLIV. in lib.
de Instit. primorum Monachorum (quem ip-
sius esse demonstrat Petrus Waltelius in Vin-
diciis suis) c. 39. scribit, immaculatæ Con-
ceptionis mysterium S. P. N. Eliæ Prophetæ
revelatum fuisse sub figura nubeculæ ascenden-
tis è mari; & ab eodem Propheta, non palam
omnibus; sed secretè suis consortibus prædi-
ctum. *A quibus id traditum tenemus*, ait idem
Joannes, qui quarto floruit sæculo. Et ita
agnoscunt Salazar, Paulus Zamora, Ludo-
victus à Ponte, &c. Et Salazar quidem in
Proverb. c. 42. argum. 12. *Abste* (inquit) *ne*
ego gloriam istam Carmelitanis Patribus invid-
eam, ne & dictum Joannem inter suos Proto-
parentes numerent, & tam nobile, tamque an-
tiquum pro immaculata Virginis Conceptione te-
stimonium inter sua Religionis ditissimas gazas
ostentent.

93 Non mirum proinde quod traditionem il-
lam secuti Scriptores omnes Ordinis pro im-
maculata Virginis Conceptione semper steterint,
nimirum S. Cyrillus Alexandrinus l. 6.
in Joan. c. 15. (dicens, *solo Christo, & bea-*
tissimâ ejus Matre exceptâ, omnes in peccato
nascimur) Joannes Hierosol. Patriarcha XLIV.
Hugo de S. Neoto, Joannes de Bachone, S.
Petrus Thomas, Patriarcha Constantinopoli-
tanus, Guilielmus de S. Fide, Bernardus O-
lensis, Ordinis Generalis, Michaël de Bona-
nia, Thomas Waldensis, Philippus Kersber-
nius, F. Martini, Philippus Albertus de Nuf-
sia, Godefridus Candelarius, Joannes Pale-
nydorus, Corneio, Lezana, Sylveira, Bonæ-
Spei, & alii quos ferè sine numero referunt
P. Mathias à S. Joanne 4. p. Histor. Panegerit.
& P. de Sylva in militia pro immaculata
Conceptione. Quos inter F. Martini in libro
de immac. Concept. tr. 5. veritatem hanc cen-
tum probat argumentis. Quibus Lezana in
Apologia pro immac. Concept. superaddit Pa-
tres omnium sæculorum, sententiasque plu-
rium Conciliorum, & sexdecim Romanorum
Pontificum in idem conspirantes exhibet Bo-
næ-Spei in libro, cui titulus: *Magni Prophe-*
ta Eliæ visio de immaculata Conceptione. San-
cta etiam Maria Magdalena de Pazzis l. 7. di-
vinarum intelligentiarum c. 29. testatur se Ma-
riam sine macula conceptam Verbo revelante
cognovisse.

94 Non mirum etiam quod Scriptores vetustis-
simi fidem faciunt, festum immaculatæ Con-
ceptionis, à tempore cujus initium omnem ho-
minum memoriam longè præcedit, in Ordine
nostro celebratum fuisse, velut præcipuum
Ordinis Festum, maxima cum pompa, Car-
dinaliumque, ac totius ferè Romanæ Curia

concursum, tam Avenione, quam Romæ. Nam
Richardus Radulphus, Archiepiscopus Arma-
chanus, & Hiberniæ Primas, in sermone cor-
ram Cætu Cardinalium habito anno 1342. A-
venione (ubi tunc erat Pontifex) ipso Concep-
tionis festo sic ait: *An non merito dicimus illi*
ave, qua sic erat illustrata virtutibus in origi-
ne? Utrique hanc illustrationem in suo orin hic
sanctus ac peculiaris & antiquus Ordo suus Car-
melitarum præcedit in habitu, qui hoc festum
ipsius singulariter solemnizat, candorem habitus
sui, ut existimo, prudenter & devotè ad hoc
factum dirigit. Hunc ipsius sermonem refert
& commendat Thomas Waldensis to. 3. de
Sacramentalib. tit. 9. c. 89.

Baconius in 4. dist. 2. q. 4. a. 3. *Publica & 95*
diuturna consuetudine celebratum est hoc festum
in Curia Romana; etiam cum venerabili Con-
gregatione DD. Cardinalium, cum solemnibus Mis-
sa, & Sermone, singulis annis, in domo Fra-
trum Ordinis B. Maria de Carmelo, & hac
duraverunt tempore multorum Romanorum Pon-
tificum, usque in præsens tempus. Ita ille qui
obiit anno 1346.

Joannes Hildesheim in lib. de princip. Ord. 96
FF. gloriosæ Dei genitricis Mariæ contra de-
tractores c. 14. *Reverendissimi Domini Cardina-*
les à multis temporibus consueverunt in Ro-
mana Curia visitare Convantum nostrum in fe-
sto Conceptionis, sicut venerari consueverunt B.
Dominicum in ipsius festo, & S. Franciscum in
suo, &c.

Arnoldus Bostius (qui obiit sub finem sæ- 97
culi xv.) in l. de patronatu B. V. c. 13. *Ut*
multo laudum præconio efferendus Joannes de
Seghoia, Præsul Casariensis, testis est, à tem-
pore cujus initium hominum memoriam longè
præcedit, Reverendissimi DD. Cardinales, &
tota ferè Romana Curia, ubicumque resederit,
si ibi sit Carmelitarum (peculiarium Maria fi-
liorum, & Fratrum) Cœnobium, solemniter con-
veniunt. Fit ad Clerum sermo mysterii sanctæ
& singulariter admirandæ Conceptionis Mariæ.
Celebratur quoque Missa festivo ritu, com-
muniter per aliquem Antistitam, & ut devotio
confluentium reddatur augmentior, Sanctissimus
Pater Apostolicus convenientibus dat am-
plius indulgentias.

Cum igitur hæreditaria Ordinis erga imma- 98
culatam Deiparæ Conceptionem devotio non
patiatur eam à nobis silentio præteriri, dicimus,
asserimus, & constanter tenemus, piè creden-
dum, Deiparam absque peccato originali fuisse
conceptam, meritòque huic assertioni, tam-
quam magis piæ, non solum cunctos Religio-
sos Ordines, uno solo excepto, cunctasque
Academias adhærere, sed & omnes penè fi-
deles in eam conspirare.

Unde in Concilio Basileensi sess. 36. circa 99
annum 1439. determinatum est, quod ea ap-
probanda, tenenda & amplectenda esset, tam-
quam pia, & consona cultui Ecclesiastico, fidei
Catholica, rectæ rationi, & sacra Scriptura.
Licet autem determinatio ista finem contro-

veritæ non imposuerit (quæ Concilium istud sufficientis tunc authoritatis non fuit, utpote revocatum, Ferrariamque translatum ab Eugenio IV.) plurimum tamen facit ad ostendendum, quantum in eam sententiam propensa tunc fuerit Ecclesia; neque enim ad eam determinationem Basileenses alioqui venissent; uti nec Synodus Avenionensis, quæ determinationem istam iteravit, confirmavitque. In Generali etiam Congregatione Concilii Tridentini supra duas tertias partes in ea verba consenserunt: *Quam pie creditur absque peccato originali fuisse conceptam*, uti legere est apud Pallavicinum Hist. Conc. Trid. l. 7. c. 7. n. 3. Et Concilium ipsum Tridentinum sess. 5. solemniter Decreto declaravit, *non esse sua intentionis, comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam Mariam Dei genitricem*. Denique Dei Matrem absque peccato originali conceptam fuisse, usque adeo persuasi sunt fideles, ut contraria opinio publicè sustineri nequeat absque eorum scandalo. Ideòque Paulus V. anno 1617. editâ Bullâ prohibuit, ne in ipsiusmodi disputationibus Academicis, aut aliis similibus Actibus opinio illa sustineretur, eò quòd inde scandala oriebantur. Propter quam etiam rationem Gregorius XV. anno 1622. sub pœnis & censuris in Constitutionibus Decessorum suorum expressis prohibuit, ne quis in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, aut aliis quibuscumque Actibus publicis assereret, beatissimam Virginem cum peccato originali conceptam esse, & ne piam opinionem asserentes, contrariam opinionem in iisdem concionibus impugnent, nec de ea mentionem faciant. Imò ne in privatis etiam colloquiis scriptisque quispian audeat asserere quòd beatissima Virgo concepta fuerit cum originali peccato, iis exceptis quibus id ab Apostolica Sede concessum fuerit.

100 Cùmque post hæc omnia ingentia adhuc scandala hac de re exorta forent in Hispania, Alexander VII. anno 1662. ad instantiam Regis Catholici, omniumque ferè Episcoporum istius Regni, Constitutionem edidit, quæ incipit, *solicitudo omnium Ecclesiarum*, in qua licet quæstionem istam non definiat, immaculatæ nihilominus Dei genitricis Conceptioni apertius favet quàm omnes sui Decessores. Primò namque declarat, *veterem esse Christi fidelium erga ejus beatissimam Matrem Virginem Mariam pietatem, sententiam, ejus animam in primo instanti creationis, atque infusionis in corpus, fuisse speciali Dei gratiâ & privilegio, intuitu meritorum Jesu Christi, ejus Filii, humani generis Redemptoris, à macula peccati originalis præservatam, immunem, atque in hoc sensu ejus Conceptionis festivitatem solemniter colentium, & celebrantium*, atque in hujusmodi cultus commendationem editas à Sixto IV. Apostolicas Constitutiones, quas sacrum Concilium Tridentinum innovavit, atque observari præcepit.

Secundò *austam rursus ac propagatam fuisse pietatem hanc, & cultum erga Deiparam, post erecta hoc nomine, approbantibus Romanis Pontificibus, Religiosum Ordinem, & Confraternitates, ac concessas ab iisdem indulgentias, ita ut accedentibus quoque plerisque celebrioribus Academiis ad hanc sententiam, jam ferè omnes Catholici eam amplectantur*.

Tertiò declarat, quòd ob exorta ex occasione contraria assertionis, in concionibus, lectionibus, conclusionibus, & Actibus publicis, in populo Christiano, cum magna Dei offensa, scandala, jurgia & dissensiones. ... Paulus V. ... vetuit horum opinionem, præfata sententia contrariam, publicè acceri ac prædicari. Quam prohibitionem. ... Gregorius XV. ... ad privata etiam colloquia extendit, mandans insuper in favorem ejusdem sententia, ut in sacrosanctæ Missæ sacrificio, ac divino Officio celebrandis, tam publicè, quàm privatim, non alio quàm Conceptionis nomine uti quicumque debeant.

Quartò, quòd sancta Romana Ecclesia de in-
103 temerata semper Virginis Maria Conceptione festum celebrat, & speciale ac proprium super hoc Officium olim ordinavit, juxta piam, devotam ac laudabilem institutionem, quæ à Sixto IV. ... tunc emanavit.

Quintò, se velle laudabili huic pietati, & 104 devotioni, & festo, ac cultui secundum illam exhibitum in Ecclesia Romanâ, post ipsius cultus institutionem nunquam immutato. ... Prædecessorum suorum exemplo favere, necnon iuri pietatem & devotionem hanc colendi & celebrandi beatissimam Virginem, præveniente scilicet Spiritus sancti gratiâ, à peccato originali præservatam.

Sextò, se innovare Constitutiones & Decreta 105 à ... Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. edita in favorem sententia asserentis, animam beatæ Virginis, in sui creationis, & in corpus infusione, Spiritus sancti gratiâ donatam, & à peccato originali præservatam fuisse, necnon & in favorem festi, & cultus Conceptionis ejusdem Virginis Deiparæ secundum piam istam sententiam exhibitum.

Septimò, omnibus & singulis sub pœnis & 106 censuris in Constitutionibus Sixti IV. contentis, necnon privationis vocis & loci, facultatisque concionandi & docendi, perpetuæque inhabilitatis ad munia ista, prohibet Constitutiones illas, seu Decreta, sic interpretari, ut favorem per illas dicta sententia, & festo, seu cultui secundum illam exhibitum frustrentur, vel hanc eandem sententiam, festum, seu cultum in disputationem revocare, aut contra ea quocumque modo, directè vel indirectè, sub quovis prætextu, scripto seu voce loqui, tractare, disputare, &c.

Probatur itaque beatissimæ Virginis Mariæ 107 Conceptio immaculata 1^o. ex eo quòd sit Mater Dei, ad hoc solum effecta (ut inquit Idiota) ut esset Templum Altissimi. Ex hoc beatissima Virgo habet non solum affinitatem, sed & consanguinitatem & concorporationem

Pars III. De peccato originali, effectibusque ipsius. 633

cum Deo, & quandam infinitatem ex Filio : quia ut bene Albertus Magnus Marial. c. 230. *Filius infinitat Matris bonitatem, omnis enim arbor ex fructu cognoscitur.* Unde in hoc verbo, *de qua natus est Jesus*, omnium elogiorum ipsius epitomen Matthæus cap. 1. complexus est. Quia ex excellentia Filii excellentia Matris potest intelligi, ait Gregorius Magnus in l. 1. Reg. Et S. Petrus Damiani dicit. orat. 2. de B. V. *Christi & Maria gloria non tam communis, quam eadem est.* Atqui gloria Christi exigebat, ut sanctissima Mater sua eâ puritate & immunitate à peccato niteret, ut nunquam filia iræ, nunquam maledicta, nunquam diaboli mancipium & domicilium fuisset: maledictio enim Matris redundasset in Filium, juxta illud: *Maledictio matris eradicat fundamenta.* Et non est filio gloria, ejus confusio. *Gloria enim hominis ex honore patris sui, vel matris, & dedecus filii pater, vel mater sine honore.* Eccli. 3.

108 2°. ex Cantic. 4. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te:* facer namque hic textus, est Spiritus sancti ad Deiparam Sponsam suam epithalamium, litteraliterque de ipsa Deipara Virgine accipitur. Cùm in eo fundetur articulus fidei, vel fidei proximus, de immunitate utique ipsius ab omni peccato actuali, etiam veniali (quem articulum teste Tridentino sess. 6. can. 23. tenet Ecclesia, quæ in fide errare non potest) neque enim pro immunitate Virginis ab omni veniali habetur facer textus expressior, in eoque eam fundat S. Thomas 3. p. q. 27. a. 4. Atqui omnis facer textus in quo fundatur fidei articulus, vel fidei proximus, articulum illum continere debet in sensu litterali, uti docet S. Thomas 1. p. q. 1. a. 10. ad 1. In sensu verò litterali facer ille textus pari efficaciam remouet à Virgine Deipara maculam originalem, quam actualem; omnem quippe maculam à Deipara remouet universaliter & absolute: tam ergo efficaciter remouet originalem, quam remouet actualem: cùm macula originalis tam verè ac propriè macula sit, quam actualis, verè proinde Spiritus sanctus non diceret universaliter & absolute, *macula non est in te*, si in ea foret macula originalis. Nam dicendo universaliter & absolute, macula non est in te, perinde est, ac si diceret, nulla macula est in te. Quod falsum est, si aliqua in ea macula sit, originalis utique.

109 3°. ex communi Ecclesie sensu, & consuetudine solemniter colendi immaculatam Deiparæ Virginis Conceptionem, seu immunitatem à peccato originali, in festo Conceptionis ipsius: isto namque sensu Conceptionem ipsius ab Ecclesia coli, atque ad honorem ejusdem, eodem sensu, Regularem Ordinem institutum esse, fidem irrefragabilem facit Bulla supradicta Alexandri VII. *solicitudine omnium Ecclesiarum.* Atqui maximam habet auctoritatem Ecclesie sensus & consuetudo, quæ semper est in omnibus æmulanda:

quia & ipsa doctrina Catholicorum Doctorum ab Ecclesia auctoritatem habet. Unde magis standum est auctoritati Ecclesie, quam auctoritati vel Augustini, vel Hieronymi, vel cuiuscumque Doctoris. S. Thomas 2. 2. q. 10. a. 12.

4°. iisdem profus argumentis, quibus 110 idem S. Doctor 3. p. q. 27. a. 1. probat Dei Matrem in utero sanctificatam fuisse, & nunquam actu peccasse, etiam venialiter. Prius enim in argum. *sed contra*, probat ex eo quòd Ecclesia celebrat Nativitatem B. Virginis, quam non celebraret, nisi sancta esset. Atqui celebrat etiam Conceptionem B. Virginis, tamquam sanctam. Ergo B. Virgo sanctificata fuit in sua Conceptione, sive primo instanti ipsius. In corpore verò idipsum probat, quia rationabiliter creditur quòd illa quæ genuit unigenitum à Patre, plenum gratiæ & veritatis, præ omnibus aliis majora gratiæ privilegia acceperit. Unde, ut legitur Luc. 1. Angelus ei dixit: *Ave gratia plena.* Invenimus autem quibusdam aliis hoc privilegiatè esse concessum, ut in utero sanctificarentur. Atqui similiter invenimus quibusdam esse gratiosè concessum ut in primo ortu suo sanctificarentur, sicut Angelis & primo homini. Posteriorius autem in argum. *sed contra*, probat ex Augustino l. de nat. & grat. c. 36. dicente: *excepta sancta Virgine Mariâ, de qua propter honorem Domini nullam profus, cùm de peccatis agitur, habere volo questionem. Inde enim scimus, quòd ei plus gratiæ collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quæ concipere ac parere meruit eum, quem constat nullum habuisse peccatum.* Qui profectò locus etiam probat immunitatem sanctæ Mariæ Virginis ab originali, quam ab omni actuali: cùm eo loco totus desudet Augustinus, in oppugnanda Pelagianorum hæresi, homines ab originali eximentium, multosque etiam ab omni actuali; contra quos Augustinus ibidem demonstrat omnes utriusque peccatorum generi subiacere, excepta sancta Virgine Mariâ.

In corpore verò immunitatem ipsius ab omni 112 actuali sic probat: *Dicendum quòd illos quos Deus ad aliquid eligit, ita preparat & disponit, ut ad id ad quod eliguntur, inveniantur idonei, secundum illud 2. Cor. 3. "Idoneos nos fecit Ministros Novi Testamenti."* *Beata autem Virgo fuit electa divinitus ut esset Mater Dei; & ideo non est dubitandum quin Deus per suam gratiam eam ad hoc idoneam reddidit, secundum quod Angelus ad eam dicit: "Invenisti gratiam apud Deum, ecce concipies, &c. Non autem fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando peccato actuali. Similiter dico ego, nec si peccasset aliquando peccato originali. Hoc enim pari efficaciam probant rationes sequentes S. Doctoris: Tum quia honor parentum redundat in prolem, secundum illud Prov. 17. "gloria filiorum patres eorum." Unde & per oppositum ignominia matris (quæ major fuisset ex peccato originali, quam ex ve-*

niali actuali) ad filium redundasset. Tum etiam quia singularem affinitatem habuit ad Christum, qui ab ea carnem accepit: dicitur autem 2. Cor. 6. » quæ conventio Christi ad Belial? » Tum etiam quia singulari modo Dei filius, qui est Dei sapientia, in ipsa habitavit, non solum in anima, sed etiam in utero. Dicitur autem Sap. 1. » In malevolam animam non introibit sapientia, » nec habitabit in corpore subdito peccatis. » Et idem sicut simpliciter fatendum est, quod beata Virgo nullum actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale, ut sic in ea impleatur quod dicitur Cant. 4. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te*; ita simpliciter fatendum, quod nullum originale contraxit.

113 Instauratur argumentum istud: vel rationes istæ efficaciter non probant immunitatem beatissimæ Virginis ab omni peccato actuali, etiam veniali; vel efficaciter probant immunitatem ipsius à peccato originali. Si enim hoc ipso defuisset esse idonea Mater Dei, quod aliquando contraxisset vel minimum peccatum actuale veniale; multò magis hoc ipso quod aliquando contraxisset originale, quod Deo longè magis displicet, quàm minimum veniale; istud enim (ut supra dixi) non constituit iræ filium, Dei inimicum, à Deo aversum, mancipium diaboli, prædam inferni, ut constituit peccatum originale. Si ergo tantilla labecula peccati venialis redundasset in filium, quantò magis ignominiosissima labes peccati originalis? Si dignum Dei, seu divinæ sapientiæ habitaculum non fuisset, hoc ipso quod aliquando commisisset peccatum veniale; multò minùs si aliquando contraxisset mortale, quale est originale. Incarnatæ proinde Dei sapientiæ longè magis odiosum, quàm actuale veniale. Si denique singularis affinitas inter Matrem & Dei Filium, ab ipso excludere debuit omnem conventionem cum Belial, etiam non excludentem amicitiam cum Deo; longè magis omnem conventionem amicitiam illam excludentem, prout excludit originale peccatum. Vel si hanc excludere non debuit; profectò nec illam. Vel igitur argumenta sancti Doctoris nostram seu piam comprobant assertionem, vel non probant suam.

114 5°. si ex eo quod sanctissima Virgo Maria sit Deipara, S. Epiphanius orat. in laudem ipsius rectè infert, quod gratia S. Virginis est immensa, quodque solo excepto Deo superior existit; naturâ formosior ipsi Cherubim, Seraphim, & omni exercitui Angelorum. S. Ephrem Syrus orat. de Maria: *sublimior Cælestibus, honoratior Cherubim, sanctior Seraphim, & incomparabiliter reliquis omnibus supremis exercitibus gloriosior, omnium Sanctorum corona, ob immensum fulgorem atque splendorem inaccessa*. Gregorius Nicomedienis: *pulcherrima omnium pulchritudinum pulchritudo, & pulchrorum omnium summum ornamentum*. S. Petrus Damianus serm. de nativitate. *Attende Seraphim, & videbis quidquid majus est, esse minus Vir-*

gine, solumque opificem opus istud supergredere. Idiota de contempl. Virg. *Sanctorum omnium privilegia à Virgo habes, omnia in te congesta, nemo equalis est tibi, nemo major nisi Deus*. Augustinus serm. de nativitate. *Si formam Dei te appellem, digna existis*. Andreas Cretensis orat. 2. de Assumpt. *Maria divini Archeypii imago rectè descripta, & divinatorum attributorum epitome*. S. Anselmus l. de conceptu Virgin. c. 18. *Decens erat ut eâ puritate, quâ major sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret*. Rectè etiam infertur, ipsam semper in gratia fuisse, nunquam in peccato; semper in lumine, nunquam in tenebris; semper immaculatam, nunquam maculatam fuisse. Aliàs quoad hoc, omnibus etiam Cherubim & Seraphim; solo Deo excepto, superior non esset; nec istud sanctorum Angelorum privilegium haberet; nec eâ puritate niteret, quâ major sub Deo intelligi nequireret, &c.

Atqui (estque sextum argumentum) S. Hieronymus in Psal. 77. ait *Deiparam nunquam fuisse in tenebris, sed semper in luce*. S. Chrysostomus in Liturgia sua Ecclesiam inducit Mariam vocantem *sanctissimam, intemeratam, ac supra cunctos benedictam*. Et rursum Hieronymus apud Contensonum in Mariologia pag. mihi 769. *Quidquid in Maria gestum est, fuit opus gratiæ*. Sophronius serm. de Assumpt. *Quidquid in Maria gestum est, totum puritas, & simplicitas, totum gratia & veritas fuit, totum misericordia & justitia*, &c. Laurentius Justinianus l. de castit. conn. c. 9. *Quidquid honoris, quidquid dignitatis, quicquid meriti, quidquid gratiæ, quicquid est gloriæ, totum fuit in Maria*. S. Bernardus conc. 61. *Excepto Christo, tanta Virgini data est gratia, quantam uni pura creatura dari esset possibile*.

7°. in Mariæ Conceptione natura gratiam non præcessit, sed quodammodò expectavit. Conceptra namque fuit ex parentibus sterilibus, plusquàm sexagenariis, ut infœcundam se solam natura ostenderet ad Dei Matrem producendam, & ut ad maximum miraculum via per miraculum sterneretur, inquit Damascenus. Quo etiam sensu non de terra (inquit Idiota) sed de celo vas sibi hoc, per quod descenderet, Christus elegit. Et inter omnia opera æterni artificis, post operationem illam, quæ natura nostræ unitus est Filius tuus, speciale opus fuisti, ô Maria. Et ita quidem speciale, ut ad genua tua procidens S. Ildephonsus, *procido* (inquit) *ante Te, solum opus Incarnationis*. Quomodò solum opus Incarnationis? Quia si non esset Verbum caro factum, nec esset Maria, utpote quæ (ut rursus Idiota contemplatur) *ad hoc solum effecta est, ut esset Templum Altissimi*. Enimverò, si non esset Deus caro, quorsum Maria in mundum producta est? ait S. Ephrem. Itaque *Dei Filius sibi eam, quasi mundum specialissimum creavit*. Non enim suis ipsius causâ progenita est, sed ut Orbis universi administram se præberet (ait Damascenus) ordine

ordine scilicet reparationis, sive (ut Idiota) ut quod de primo officio fuerat deformatum, reformaretur. Hic enim summus Opifex primò consideravit Angelicam naturam, qua in parte ceciderat, & humanam, qua corrupta erat. sed ad hac omnia fecit Te, Virgo Maria sanctissima, ut ex tuo benedicto fructu Angelica natura repararetur, humana renovaretur; sese igitur divinis in decretis inseparabiliter concomitantur Jesus & Maria, semper ibi Jesus, ut Mariæ Filius, semper ut Mater Jesu, Maria. Ideò ergo fundamenta ejus in montibus sanctis, diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob. Fundamenta domus, initium illius, portæque Civitatis, initium Civitatis, ait Gilbertus Abbas. Conceptio ergo Mariæ ibi significatur, sicut & Apocal. 21. ubi Joannes describit fundamenta sanctæ Civitatis de celo descendentes, velut omni lapide pretioso ornata. Civitas namque ista Virgo est, ut innuit Bernardus serm. 27. in Cant. Congruè quidem, quia beatissima Virgo Maria de celo descendit, in quantum Conceptionem ipsius gratia cælestis operata est, ut supra Sancti dicunt. Unde Eccli. 1. creavit illam in Spiritu sancto. Ideò ergo Mariam ex omnibus generationibus solam elegit gratia. Gregorius Neocesariensis orat. 1. de Annuntiat. Ideò à Cypriano vas totius electionis dicitur. A Damasceno & Bernardo, negotium omnium seculorum. Ab Andræa Hierosolym. scopus ante secula excogitatus. Ab Augustino, aterni Consilii opus. Ab Ambrosio, initium operum supernaturalium Dei. Quia Dominus redempturus mundum, operationem suam inchoavit à Matre, ut per quam salus omnibus parabatur, prima fructum salutis hauriret ex pignore. Ideò etiam à SS. Patribus primogenita Redemptoris appellatur, ab aliis unicafilia Redemptoris. Quia scilicet unica est specialissimo & perfectissimo modo redempta, ut infra. Ideò denique facti Interpretes, & Ecclesia in festo Conceptionis, ipsi applicat illud Proverb. 8. Dominus possedit me in initio viarum suarum. Quia Conceptio Virginis fuit initium operum Dei circa redemptionem hominum; initium proinde operum supernaturalium. Quid ergo mirum, si etiam à SS. Patribus abyssus gratiæ, abyssus miraculorum nuncupetur, & à Hieremia c. 17. salium gloria Dei: quia sicut sedes ornata, ac regio more parata, sedentis magnificentiam ac majestatem indicat; ita Deus in beata Virgine ostensus erat gloriam suam & claritatem, ait Petrus Galatinus l. 7. de arcan. cathol. verit. Dei autem gloriam & claritatem convenienter non indicasset, si aliquando offuscata fuisset tenebris & ignominia peccati originalis.

117 8^o. illa nostra assertio decet dignitatem Dei Matris, nec derogat dignitati Filii, cum non propterea desinat esse Redemptor ipsius, ut proxime videbitur. Imò quidquid de Maria dicimus, si laudem sapit Virginis, eo ipso laudem sapit & Filii Virginis; eò quod

Tom. I.

Christi & Mariæ laus & gloria non tam communis sit, quam eadem, uti supra ex Petro Damiano, Bernardo & Fulberto diximus. Rationabiliter ergo immunitatem à peccato originali Mariæ tribuimus per gratiam, quam Filius habet per naturam, juxta id quod Ulpianus ait l. Princeps ff. de legib. Princeps legibus subditus non est; Augusta verò, licet sit subdita, Princeps tamen eadem privilegia illi concedit, qua ipse habet. Et tantò rationabilius eam Mariæ tribuimus, quantò verius quod Anselmus ait, decens esse, ut eà puritate, quâ major sub Deo nequit intelligi. Virgo illa niteat; quodque S. Bernardinus, tantam Virgini datam esse gratiam, quantam uni pure creature dari est possibile. Et Idiota: omnium Sanctorum privilegia in eam esse congesta. Et Petrus Cellensis l. de panib. c. 21. quidquid de Maria dixeris, infinitè minus esse nomine & dignitate Dei Matris. Et Nicolaus Monachus epist. ad Petrum, Abbatem Cellensem: Siquid scribo de Virgine, quod non legerim in Canone, laudem tamen sapit Virginis, laudem sapit & Filii Virginis... Et occasione Scripturæ Canonice, vel vera scribo, licet occulta; vel verisimilia, & ipsa Catholica. Præsumuntur multa de Virgine, quæ nusquam leguntur, & præsumptionibus standum, donec probetur contrarium. Quia de laudibus Virginis nunquam satis præsumi, nunquam satis dici potest. Quantum potes, tantum aude: quia major omni laude, nec laudare sufficit.

9^o. Scio objici posse 1^o. generalia sacra Scripturæ effata de peccato originali, Nemo mundus à corde, etiam si unius diei fuerit vita ejus. Job. 14. juxta Versionem 70. Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt. 2. Cor. 5. Sicut in Adam omnes morimur, ita & in Christo omnes vivificabuntur. 1. Cor. 15. 2^o. testimonia Patrum, Ambrosii l. 2. in Luc. c. 15. Solus... ex natis de femina est Dominus Jesus, qui carnalis contagia corruptele immaculati partus natiuitate non senserit. August. l. de perfect. just. Quisquis fuisse vel esse in hac vita hominem... putat, excepto uno Mediatore... cui necessaria non fuerit remissio peccatorum, contrarius est divina sapientia. Leonis Papæ serm. 5. de nativitat. Solus inter filios hominum Dominus Jesus innocens natus est: quia solus sine carnalis concupiscentia pollutione conceptus est. Anselmi l. Cur Deus homo c. 15. Virgo... est in iniquitatibus concepta. Et l. de conceptu Virg. ait B. Virginem à peccato mundatam fuisse per fidem, antequam Christum conciperet. Bernardi epist. 174. existimantis esse contra totius Ecclesiæ sensum, Mariam excipere à peccato originali. S. Thomæ 1. 2. q. 81. aientis secundum fidem Catholicam firmiter esse tuendum, omnes homines ex Adam derivatos, præter Christum, originale peccatum contrahere. 3^o. rationem S. Thomæ, quia alioqui non omnes indigerent redemptione, quæ est per Christum; quod est erroneum.

Sed ad 1. facilis est responsio, in generali-

LIII

bus effatis illis Deiparam non comprehendi, sicut non comprehenditur in istis: *Non est homo qui non peccet*, 2. Paralip. 6. *In multis offendimus omnes*, Jacobi 3. Quemadmodum enim in istis, ex communi Ecclesie sensu, elucet specialis ratio, ne ibi Deipara comprehendatur; ita & in illis. Simile proinde hic est, sicut Esther 15. ubi Assuerus Esther Reginae dixit: *Noli metere, non morieris; non enim pro te, sed pro omnibus haec lex constituta est.* Ut enim in generali lege Regina comprehendatur, specialiter exprimi debet. Et, ut habetur cap. solita de majoritate & obedientia: *serminus universalis non distribuit universaliter, quoad illos, ex quorum distributione resultaret dissonus intellectus*, prout hic resultaret: quia scilicet Maria non fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando, sive originaliter, sive actualiter, nec secundus Adam decenter conceptus & natus fuisset ex terra aliquando maledicta, diaboloque Subjecta.

120 Ad 2. respondeo, sanctos illos Patres intelligendos esse de lege ordinaria, & secluso privilegio. Alias Deipara non solum concepta, sed & nata fuisset in originali peccato: cum de nativitate loquantur Ambrosius, Augustinus & Leo. At contrarium est certum. Vel dic SS. Patres intelligendos, quantum ex vi conceptionis & nativitatis, quomodo solus Christus, non ex virili semine, sed ex Spiritu sancto, & Maria Virgine conceptus, Deique operatione Deus homo factus, nullius peccati, sed solius gratiae capax fuit; non sic Maria: utpote ex virili semine concepta, & in Adam secundum seminalem rationem contenta; idedque ex vi talis conceptionis gratiam, & immunitatem a peccato originali non accepit; imo ex carne peccati per concupiscentiam concepta, peccatum istud contrahere debuisset, nisi specialissimo privilegio ex meritis Filii sui, tanquam mox futura Mater ipsius, ab eo per gratiam preservata, caroque ipsius per eandem in primo conceptionis instanti quodammodo purificata mundataque fuisset, ne personam ipsius inficeret. Et sic patet ad S. Anselmum.

121 Quod attinet ad S. Bernardum, in illa quidem epistola non faveat immacolatae Virginis Conceptioni; Canonicoque Lugdunenses graviter redarguit, quod immacolatae Conceptionis ipsius festum propria celebrare cepissent auctoritate: ad finem tamen epistolae se promptum ostendit ad eandem festivitatem celebrandam, si a Sede Apostolica institueretur. Sic enim loquitur: *Si sic videbatur, consulenda erat prius Apostolicae Sedis auctoritas, & non ita precipitanter inconsulte paucorum sequenda simplicitas imperitorum...* *Qua autem dixi, absque praedivino sane dicta sunt sumus sapientis Romanae praesertim Ecclesiae, cujus auctoritati atque examini totum hoc, sicut & caetera, quae huiusmodi sunt, universa referro; ipsius, si quid aliter sapio, paratus iudicium emendare.* Nondum utique tunc Bernardo innotuerat Ro-

manae Ecclesiae propensio, nec fidelium prope omnium sensus atque conspiratio, in favorem immacolatae Conceptionis Deiparae, sicut modò innoteceat. Necdum instituta tunc auctoritate Sedis Apostolicae festivitas in favorem ejusdem, sicut modò. Alias manifestum est ex postremis verbis ipsius, quod ei promptissime subscripsisset.

Idem dicendum de S. Thoma, ob ea quae ex ipso dicta sunt supra n. 109. & 110. Neque enim a generalibus S. Scripturae sententiis de peccato originali ausus est privatam auctoritatem Deiparam excipere, haud dubie excepturus, uti Concilium Tridentinum sess. 5. post Augustinum exceptit, si Ecclesiae sensum, Romanorumque Pontificum quoad hoc declarationem cognovisset, sicut modò cognoscimus. Fatemur proinde S. Thomam immacolatae Virginis Conceptioni formaliter contradixisse, nec admittimus glossam quae ipsum explicat de peccato originali, seu originali possibili (cum potius tortura sit quam legitima interpretatio S. Doctoris) testimonia namque ipsius in contrarium nimis perspicua sunt. Addimus tamen jacta esse a S. Doctore fundamenta, propositaque argumenta, ex quibus (accedente jam Ecclesiae consensu) manifestè conficitur ipsum aequè ac Bernardum immacolatae Conceptioni subscripturum, si consensum illum Ecclesiae cognovisset.

Ad 3. respondeo cum Scoto, Mariam indignissime redemptione, & Christum fuisse perfectum ipsius Redemptorem: imò magis perfectum ipsius, quam cuiuscumque alterius. Quia ipsam solum redemit redemptione illa perfecta, qua ipsam preservavit a culpa. Quemadmodum enim duplex est medicina, una preservativa a morbo contrahendo, altera purgativa a morbo jam contracto; & perfectior est illa quam ista: sic duplex est redemptio, una preservativa a culpa, altera sanativa a culpa; ut expressè monent D. Dionysius de div. nom. c. 8. & Augustinus in Psal. 85. Et prior quidem omnium perfectissima est. Unde Christus non fuisset perfectissimus Redemptor, nisi sic Matrem suam redemisset. Et quia sic ipsam solum redemit, ided a Sanctis quibusdam vocatur *unica filia Redemptoris*. Magis igitur indigni Maria redemptione, quam quivis alius (ait Doctor subtilis) quia tanto magis indigni redemptione, quanto majus bonum sibi conferebatur per redemptionem. Cum igitur majus bonum sit innocentia perfecta, quam post lapsum culpa remissa; majus bonum sibi conferebatur preservando ipsam ab originali, quam si postea ab eo fuisset purgata. Appositè Ildorus l. 2. de summo bono c. 23. *Sicut melius est peccatum cavere, quam emendare, & gravior est medicus qui anticipat morbos, quam qui in morbis ingerit seram & non sine dolore medicinam; sic melior perfectiorque est redemptio anticipans culpam, &c.*

Instabis: nimis probat ratio proximè allata, Christum utique non fore perfectissimum Ma-

Pars III. De peccato originali, effectibusque ipsius. 637

ria Redemptorem, nisi eam præservasset non solum ab originali peccato, sed & ab omni illud contrahendi debito, tam remoto, quam proximo. A quo tamen immunem non fuisse Mariam, omnes penè Theologi docent.

Respondeo negando assumptum: sicut enim non est opus valentibus medicus, sed malè habentibus, saltem in actu primo, id est obnoxii periculo malè habendi, nisi actus secundus istius periculi per medicinam præservativam caveatur; sic non est opus liberis Liberatores & Redemptores, sed captivis, saltem in actu primo, id est obnoxii periculo diabolicæ captivitatis, nisi actus secundus istius periculi, seu captivitas actualis per gratiam præservativam Liberatores ac Redemptores caveatur.

125 Cui periculo obnoxiam fuisse Mariam, inde constat, quòd in lumbis Adami secundum feminalem rationem fuerit, quando peccavit, adeoque unus tunc homo cum Adamo fuerit, in ipso proinde secundum naturam peccaverit. Ex quo consequens erat, quòd peccatum illud naturæ (in Adam sic contentæ) in propria persona contraxisset, nisi per gratiam suam præservativam Redemptor hoc impedivisset. Et aliàs non magis indignisset Redemptore & Liberatore, quam sanus medico, si nullius infirmitatis obnoxius sit periculo. Nam, uti Zosimus apud Augustinum epist. 157. dicit: *Nullus, nisi qui peccati servus est (saltem in actu primo, sensu dicto) liber efficitur, nec redemptus dici potest, nisi fuerit ante captivus.* Unde Apostolus 2. Cor. 5. ex eo quòd Christus per mortem suam omnes redemerit, infert omnes mortuos esse, saltem in Adam, sensu dicto: *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt.* Quæ verba cum generalia sint, & absque exceptione, vel distinctione, nec ab eorum generalitate, (saltem intellecta de debito mortis) Ecclesia excipiat Deiparam, eam nobis non licet privatâ excipere auctoritate. Per consequens fateri nos oportet Apostolum rectè arguere: *Si Christus pro Maria Matre sua mortuus est: ergo Maria mortua est, saltem sensu dicto: Si enim à mortis spiritualis debito decebat eam præservari, non debebat in Adam secundum rationem feminalem contineri quando peccavit, nec debebat feminaliter ex viro & muliere concipi, sed à tali conceptione præservari, adeoque sine virili femine concipi, sicut Filius: verum aliter visum est increatæ sapientiæ.*

CAPUT IX.

Cardinalis Sfondrati, de statu puerorum cum solo originali, absque Baptismi Sacramento, ex hac via migrantium, quas nordecim paradoxa refelluntur.

126 **C**ardinalis Cælestinus Sfondratus, egregiis alioqui dotibus commendatus, in suo Nodò prædestinationis dissoluto, dum novum de puerorum sorte systema, ab Augustini syste-

Tom. I.

mate diversum (uti fateretur pag. 164.) procurere voluit, non solum telas araneas texuit, sed & quia humana ratiocinia, sine Scriptura & traditione secutus est in fidei quæstionibus, nedum in degeneres mollesque sententias, sed & in stupenda abiit paradoxa.

§. I.

Primum Sfondrati paradoxum.

Primò namque pag. 114. aliud est (inquit) perire, aliud beatum non esse: parvuli qui sine baptismo decedunt, beati quidem non sunt, nec tamen pereunt.

At ita philosophantem intolerabilis (ut Augustini verbis utar) sequitur absurditas. Christum utique non venisse quæsitum & salvatum parvulos. Filius enim hominis non venit nisi *quærere & salvare quod perierat* (ait Augustinus serm. 174. ex Luc. 15.).... *Quare ergo novis disputationibus antiquam fidei regulam frangere conaris Sfondrate? Parvulos perire, nisi regeneratione salventur, soli Pelagiani negant, Patres omnes simpliciter affirmant. Affirmat Scriptura. Affirmant Concilia. Non est liberum Sfondrato, in quæstionibus fidei, pro voluntate habere sermonem. Frustrâ ipsum excusare nititur Author disputationis notarum in Nodum Sfondrati, quòd solum velit parvulos non perire morte secundâ, involvente gehennam ignis: hoc enim sensu parvulos non perire affirmabant Pelagiani, licet faterentur eos à regno cælorum excludi. Qui catholicè loqui vult, loqui debet cum Scriptura, cum Conciliis, cum Patribus, non cum hæreticis. Quippe *salus nominum, salus proprietatum*, aiebat S. Hilarius. Parvulos illos non perire, simpliciter negat Sfondratus: contradicit ergo Scripturis, Conciliis & Patribus, simpliciter affirmantibus. *Quicumque negat parvulos per baptismum à perditione liberari, anathema sit*, ait Concilium Carthag. apud Augustinum epist. 96. *Sine baptismo perisse non dubium est*, ait Author libri de vocat. Gent. c. 24. tanta cum certitudine, ut cap. 32. dicat: *Non puto istos.... iam impudenter usuros, ut non.... renatos asserant non perire.**

§. II.

Secundum paradoxum.

Secundò, eadem pag. 114. dicit, quòd 128 damnari nemo possit paternâ culpâ, utique originali. Sed rursus contradicit Scripturæ, Patribus, Conciliisque. Quia Apostolus Rom. 5. absolutè dicit: *Judicium ex uno in condemnationem.* Quod idèd dicit, quia sufficeret ad condemnationem, etiamsi non esset in hominibus nisi originale peccatum, ait Augustinus l. 1. de peccat. merit. c. 12. & l. 3. de nupt. & concupisc. c. 27. Unde l. 1. op. imperf. in Julian. n. 48. Julianum sic alloquitur: *Indignaris, homo piissimus, quòd par-*

LIII 2